

Näpunäiteid elektrooniliseks lõputööde kaitsmiseks

NB! Siin on ainult üksnes konkreetselt elektroonset kaitsmist puudutavad spetsiifilised näpunäited. Üldised juhtnöörid kaitsmisprotseduuri kohta leiab kaitsja osakonna lõputööde juhendist ja oponent oponenti juhendist.

Sisenemine kaitsmisele

- Kaitsmine toimub veebis *Microsoft Teams* vahendusel
- Kaitsjate, oponentide ja hindamiskomisjoni liikmete puhul on oluline, et nende arvuti oleks varustatud veebikaameraga
- Kaitsmisele sisenetakse veebilingi kaudu, mille saadab osakonna õppekorralduse spetsialist või mille leiab osakonna kodulehelt.
- Vajutage „Join meeting“ või „Join now“

Teamsi kontrollinupud

- Avanevat *meetingu*akent saate kontrollida akna alumises neljandikus olevate nuppudega, mis ilmuvad kursori liigutamisel aknas:
 - *Turn camera on/off*
 - *Mute/unmute* (lülitab mikrofoni sisse/välja)
 - *Share* (võimaldab teil teistele *meetingul*istele näidata oma ekraani või faile, sh *PowerPoint*'i)
 - *More actions (...)*
 - *Raise your hand* (võimaldab teil *meetingu* juhatajalt sõna paluda või vajadusel nt hääletada)
 - *Show/hide conversation* ehk *Chat* (paremale ilmub veerg, kuhu saate ise kirjutada küsimusi, märkusi ja kommentaare ning näha teiste osalejate omi)
 - *Show/hide participants* (kuvab parempoolses veerus teiste osalejate nimekirja)
 - *Hang up* (punase telefonitoru kujuline nupp lõpetab teie osalemise *meetingul*)
- Kui te kasutate eestikeelset Teamsi versiooni, siis loodetavasti on tõlge arusaadav.

Üldised näpunäited

- Ärge istuge arvuti taha nii, et teie seljataha jääb aken või ere valgusallikas, see pimestab kaamerat ega lase teistel teie nägu näha.
- Niikaua kuni te osalete *meetingul* passiivselt (ei võta sõna), palume tungivalt lülitada oma kaamera ja mikrofoni välja (vajadusel teeb seda *meetingu* korraldaja). See tagab parema side ja hoiab ära *meetingu* segamise teie juhusliku kõhatuse vms poolt. **NB! NB!** Ärge unustage kaamerat ja eriti mikrofoni uuesti sisse lülitada, kui võtate sõna!
- *Meetingul* aktiivse osalemise ajal jälgige, et teie nägu paikneks kaamera aknas teistele nähtavalt.

Näpunäited KAITSJALE

- Valmistage oma ettekanne *PowerPointis* nagu tavaliselt. Igaks juhuks siiski on soovitatav tagavaraks salvestada ettekanne ka *pdf* formaadis. Viimast silmas pidades tuleks hoiduda presentatsiooni üles ehitamisest nii, et esitluse käigus kuvatavad uued tekstilõigud või joonised eelmisi kataksid (*pdf* formaadis ei jääks alumisi sel juhul näha).
- Ärge ilma tungiva vajaduseta kasutage audioefekte ega põimige oma esitlusse audiofaile, sest need ei ole teistele üldjuhul kuuldavad. Kui viimane on siiski hädavajalik, siis üks võimalus on heli lasta oma telefonist läbi mikrofoni, teine võimalus jagada oma arvuti

töölauda, tehes enne jagamist linnukese kasti „*Include system audio*“. Katseta eelnevalt, et see ka töötaks.

- Oma esitlust saate teistele istungil osalejaile demonstreerida *Share* nupu abil jagades.
- Hoolitsege, et teie kaamera ja mikrofoni oleksid mõlemad kogu teie kaitsmise ajal sisse lülitatud ja et te oleksite nii näha kui kuulda. Kui teil puudub kaameraga arvuti või kui teie veebiühendus on silmatorkavalt halb, siis tuleb need probleemid kaitsmise ajaks kiiresti lahendada. Probleemide korral võib pöörduda ka Margret Sisaski poole.
- Soovitatav on oma esitluse toimimist koos juhendaja(te)ga *Teams*sis piisavalt vara eelnevalt katsetada.
- Saatke oma ettekanne igaks juhaks eelnevalt ka komisjoni esimehele.
- Liituge istungiga *Teams*sis piisavalt vara enne oma ettekande aega.

Näpunäited OPONENDILE

- Hoolitsege, et teie kaamera ja mikrofoni oleksid mõlemad oponeerimise ajal sisse lülitatud ja et te oleksite nii näha kui kuulda.
- Kui soovite omalt poolt näidata kaitsjale ja teistele osalejaile mingeid omatehtud slaidid, siis valmistage need ette PowerPointis ja demonstreerige neid *Share* nupu abil faili jagades.
- On soovitatav, et te saadaksite hindamiskomisjoni esimehele enne kaitsmist igaks juhaks e-mailiga 3-4 olulisemat küsimust või kommentaari oma oponeeritava töö kohta. Seda juhaks, kui teil peaks endal mingi ajutine probleem veebiühendusega vms olema. Siis saaks komisjoni esimees seda tühikut täita ja need küsimused kaitsjale esitada.
- Nagu meil kombeks, on ka oponendid tungivalt oodatud hindamiskomisjoni suletud istungile, kus teil on nõuandev roll. Seekord toimub hindamiskomisjoni istung *Zoom*i keskkonnas. Link istungiga ühinemiseks saadetakse kõigile oponentidele.

Näpunäited KOMISJONILIIKMELE

- Komisjoniliikmeile annab küsimusteks ja kommentaarideks sõna istungi juhataja. Sõna soovija kasutab eelistatult nuppu „*Raise your hand*“ või kirjutab *Chat* veergu küsimärgi, äärmisel juhul palub sõna häälega.
- Hoolitsege, et te komisjoniliikmete küsimuste ajaks lülitaks oma kaamera ja mikrofoni mõlemad sisse ja et te oleksite nii näha kui kuulda.
- Hindamiskomisjoni suletud istung (koos oponentidega nõuandvas rollis) toimub peale antud päeva kaitsmisi *Zoom*i keskkonnas. Link istungiga ühinemiseks saadetakse teile õigel ajal.

Näpunäited ISTUNGI JUHATAJALE

- Istungi alguses tutvustage peale kaitsmise üldprotseduurilisi reegleid lühidalt ka elektroonilise kaitsmisega spetsiifiliselt seotud tähtsamaid tehnilisi aspekte.
- Heitke kaitsmise ajal sagedasti pilk *Chati* veerule, ega keegi ei soovi parajasti öelda midagi tähtsat.
- Vaadake aeg-ajalt igaks juhaks ka osalejate nimekirja.
- Oponentidel on soovitatud enne kaitsmist hindamiskomisjoni esimehele igaks juhaks e-mailiga saata 3-4 olulisemat küsimust või kommentaari oma oponeeritava töö kohta. Seda juhaks, kui tal peaks endal mingi ajutine probleem veebiühendusega vms olema. Siis saaks komisjoni esimees seda tühikut täita ja need küsimused kaitsjale esitada.

- Istungi juhataja võiks oma kaamera ja mikrofoni kogu kaitsmisistungil pidevalt sees hoida. **NB! NB!** Juhul, kui need vahepeal ikkagi välja lülitatakse, ärge unustage neid uuesti sisse lülitada, kui sõna võtate!
- Istungi ajakavas on kõigi kaitsmiste vahel ette nähtud viieminutilised pausid. Neid võib hädavajadusel kasutada eelmise kaitsmise lõpetamiseks, kui see on mingil põhjusil läinud venima. Juhul, kui selline paus aga tõepoolest tekib, ei maksa seda täita järgmise kaitsmise ettepoole nihutamiseks. Neid pause saavad arvutite taga istujad kasutada muudeks vajadusteks, kasvõi selja sirutamiseks.

Näpunäited KÜLALISELE

- Külalistel palutakse tungivalt kogu istungi jooksul oma kaamerad ja mikrofonid suletuna hoida, sest liiga suur veebiliiklus võib istungi „umbe“ jooksutada.
- Head kaitsmiste jälgimist!